

Kosten-baten analyse in de arbeidshygiëne: de kosteneffectiviteit van beheersmaatregelen tegen luchtwegziekten onder bakkerijmedewerkers

Tim Meijster¹, Birgit van Duuren-Stuurman¹, Dick Heederik², Remko Houba³, Ernst Koningsveld¹, Nicholas Warren⁴, Erik Tielemans¹

¹TNO innovation for live, Zeist, Nederland

²Universiteit Utrecht, Institute for Risk Assessment Sciences, Utrecht, Nederlands

³Netherlands Expertise Centre for Occupational Respiratory Disorders, Utrecht

⁴Health and Safety Laboratory, Harpur Hill, Buxton, Derbyshire, Groot-Brittannië

Doelstelling: Recentelijk zijn er methoden ontwikkeld die het mogelijk maken om de kwantitatieve impact van interventies op de ziektelast te berekenen, de zogenaamde 'health impact assessment' (HIA) methoden. Deze informatie kan vervolgens worden gebruikt voor kosten-baten analyse. In deze studie is een methodologisch raamwerk ontwikkeld waarmee de kosten en baten voor verschillende stakeholders (werkgevers, werknemers en maatschappij) berekend kunnen worden voor verschillende interventiestrategieën. De uitkomst van een kosten-baten analyse kunnen gebruikt worden door bijvoorbeeld beleidsmakers en arbeidshygiënisten voor het selecteren van de interventiestrategie waarbij de kosten-baten ratio het meest optimaal is. Daarnaast wordt inzicht verkregen in de verdeling van kosten en baten over de verschillende stakeholders wat een start punt zijn voor onderhandelingen wie welke kosten op zich kan nemen. De overheid kan bijvoorbeeld gevraagd worden om een subsidie te geven voor een bepaalde interventie, indien de kosten vooral bij de werkgever liggen terwijl de baten bij de werknemers en maatschappij/overheid liggen. De ontwikkelde methode is toegepast voor twee interventiestrategieën gericht op de reductie van luchtwegklachten onder bakkerijmedewerkers: een voorlichtingscampagne en de implementatie van een gezondheidsbewakingssysteem in combinatie met individuele werkplek interventies.

Methoden: Een methodologisch raamwerk voor (werk gerelateerde) kosten-baten analyse is ontwikkeld gebaseerd op relevante kostenelementen en methoden uit de literatuur. Het raamwerk is omgezet in een rekensheet in Excel en gebruikt om de totale kosten, de totale baten, netto kosten en baten/kosten ratio te berekenen voor de twee beschreven interventies.

Resultaten: Implementatie van de voorlichtingscampagne resulteerde in € 16 miljoen aan voorkomen kosten (baten) berekend over een periode van 20 jaar. De kosten van de implementatie van het gezondheidsbewakingssysteem in combinatie met individuele werkplek interventies kon niet worden berekend. Implementatie van de interventie strategie leverde een bedrag van € 44 miljoen aan baten op en gaf een schatting van 4200 benodigde individuele interventies. De strategie is kosteneffectief indien de kosten van de individuele interventies minder dan 10.000 euro bedragen. Indien de implementatie kosteneffectief zou moeten zijn

voor de werkgever dan zouden de kosten van de individuele interventies minder dan 4650 euro moeten bedragen.

Conclusies: De studie laat zien verdeling van kosten en baten over de verschillende stakeholders (werkgever, werknemers en overheid/maatschappij) van belang is binnen kosten-baten analyse. Dit is vooral belangrijk vanuit het oogpunt van de werkgever, omdat zij veelal de kosten van interventies dragen terwijl de baten veelal zijn voor de werknemers (e.g. behouden van salaris) en de overheid/maatschappij (o.a. minder kosten voor gezondheidszorg).